

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління
та національної безпеки
Кафедра економічної теорії,
інтелектуальної власності та публічного
управління

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ДОВГАЛЬ АРТЕМ ЯРОСЛАВОВИЧ

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

УДК 329.09.5
(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ**

(тема роботи)

281 “Публічне управління та адміністрування”

(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр кваліфікаційна
робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і
текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

А. Я. ДОВГАЛЬ

(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи:

ДАНКЕВИЧ Євген Михайлович

(прізвище, ім'я, по батькові)

Доктор економічних наук, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Житомир - 2024

4

Висновок кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

за результатами попереднього захисту: ДОВГАЛЯ Артема Ярославовича
допущено до захисту

Протокол засідання кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління № ____ від « ____ » грудня 2024 р.

Завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

к.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Валентина ЯКОБЧУК
(власне ім'я, прізвище)

« ____ » грудня 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти ДОВГАЛЬ Артем Ярославович захистив
(прізвище ,ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:
сума балів за 100-бальною шкалою _____
за національною шкалою _____

Секретар ЕК

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Анастасія ПРУТ
(власне ім'я, прізвище)

АНОТАЦІЯ

ДОВГАЛЬ. А. Я. Інституційне забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» – Поліський національний університет, Житомир, 2024.

Робота спрямована на аналіз та оцінку правових, організаційних і кадрових аспектів функціонування органів державної виконавчої служби України. У роботі досліджуються теоретичні основи інституційного забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби, сучасний стан організації та функціонування органів державної виконавчої служби та визначаються шляхи вдосконалення інституційного забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби.

Особлива увага приділяється сучасному стану організації та функціонування органів державної виконавчої служби, а саме організаційній структурі органів виконавчої служби, основним проблемам функціонування виконавчої служби в Україні та ролі і значенню державних службовців у забезпеченні ефективності виконавчих проваджень.

У результаті дослідження запропоновано шляхи вдосконалення інституційного забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби, які сприятимуть посиленню верховенства права, захисту прав громадян і забезпеченню справедливості в суспільстві.

Ключові слова: інституційне забезпечення, державна виконавча служба, органи державної виконавчої служби, інституційна структура, виконавчі провадження, цифрові технології.

SUMMARY

DOVHAL A. Institutional support of the activities of state executive service bodies. – Qualification work on the rights of the manuscript. Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 281 «Public management and administration» – Polissia National University, Zhytomyr, 2024.

The work is aimed at the analysis and assessment of legal, organizational and personnel aspects of the functioning of the bodies of the state executive service of Ukraine. The work examines the theoretical foundations of institutional support for the activities of the state executive service bodies, the current state of the organization and functioning of the state executive service bodies, and identifies ways of improving the institutional support for the activities of the state executive service bodies.

Particular attention is paid to the current state of the organization and functioning of the state executive service bodies, namely the organizational structure of the executive service bodies, the main problems of the functioning of the executive service in Ukraine, and the role and importance of civil servants in ensuring the effectiveness of executive proceedings.

As a result of the study, ways of improving the institutional support of the activities of the state executive service bodies are proposed, which will contribute to strengthening the rule of law, protecting the rights of citizens and ensuring justice in society.

Keywords: institutional support, state executive service, state executive service bodies, institutional structure, executive proceedings, digital technologies.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ	8
1.1. Сутність та правова природа державної виконавчої служби	8
1.2. Нормативно-правове регулювання діяльності органів виконавчої служби	13
1.3. Інституційна структура виконавчої служби: система і функції	15
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	17
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ	18
2.1. Організаційна структура органів виконавчої служби: національний та регіональний рівні	18
2.2. Основні проблеми функціонування виконавчої служби в Україні	23
2.3. Роль і значення державних службовців у забезпеченні ефективності виконавчих проваджень	26
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	29
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ	30
3.1. Міжнародний досвід організації виконавчої служби та можливості його адаптації в Україні	30
3.2. Напрями вдосконалення законодавства у сфері виконавчого провадження	38
3.3. Використання цифрових технологій у діяльності виконавчої служби: перспективи впровадження	41
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	43
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	47
ДОДАТКИ	51

ВСТУП

Актуальність теми дослідження Інституційне забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби зумовлена необхідністю удосконалення організації та функціонування органів виконавчої служби в Україні. Від ефективності діяльності цих органів залежить не лише дотримання правопорядку, але й реалізація прав і свобод громадян, забезпечення справедливості та захисту їхніх законних інтересів. В умовах модернізації правової системи та інтеграції України до європейських стандартів правосуддя, питання інституційного забезпечення стають особливо актуальними.

Незважаючи на значний прогрес у реформах, система виконавчої служби України все ще стикається з низкою проблем, серед яких є затримки в реалізації рішень судів, недостатня цифровізація процесів та неповна інтеграція з іншими державними органами. Тому вивчення інституційного забезпечення діяльності органів виконавчої служби є важливим для подальшого вдосконалення цієї системи та підвищення її ефективності.

Метою роботи є дослідження інституційного забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби України та визначення шляхів його вдосконалення. Для досягнення цієї мети в роботі ставляться такі *завдання*:

- проаналізувати сучасний стан інституційного забезпечення виконавчої служби в Україні,
- визначити основні проблеми та недоліки існуючої організаційної структури виконавчої служби,
- розглянути міжнародний досвід організації виконавчих проваджень та можливості його адаптації в Україні,
- виявити шляхи удосконалення інституційного забезпечення органів виконавчої служби з урахуванням сучасних вимог цифровізації,
- оцінити перспективи розвитку інституційного забезпечення в контексті

реформ у судовій та виконавчій системах України.

Об'єктом дослідження є діяльність органів державної виконавчої служби України. *Предметом дослідження* є інституційне забезпечення цієї діяльності, яке включає організаційну структуру, функціональні повноваження, правове регулювання та впровадження інноваційних технологій у процеси виконання судових рішень.

Для досягнення поставленої мети були використані наступні *методи дослідження*: аналіз – для вивчення національного законодавства, нормативно-правових актів та міжнародного досвіду у сфері виконавчої служби, порівняльно-правовий метод – для порівняння інституційного забезпечення виконавчих органів в Україні та за кордоном, а також для визначення можливостей адаптації міжнародних практик в Україні.

Перелік публікацій за темою дослідження. Результати досліджень доповідались на Міжнародних науково-практичних конференціях, за підсумками роботи опубліковано три публікації.

Практичне значення для вдосконалення роботи органів виконавчої служби. Використання отриманих висновків дозволить: підвищити ефективність реалізації виконавчих проваджень, вдосконалити організаційну структуру виконавчої служби.

Наукова новизна дослідження у роботі обґрунтовано необхідність удосконалення організаційної структури виконавчої служби та впровадження цифрових технологій для підвищення ефективності виконавчих проваджень.

Структура роботи складається з змісту, вступу, трьох розділів, висновку та списку літератури. Вступ – обґрунтування актуальності теми, мети та завдань дослідження. Основна частина – аналіз інституційного забезпечення органів виконавчої служби в Україні, порівняльний аналіз міжнародних моделей, напрямки вдосконалення. Висновки – підсумки дослідження, практичні рекомендації для вдосконалення роботи органів виконавчої служби в Україні. Обсяг роботи складає 48 сторінок.

.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

1.1. Сутність та правова природа державної виконавчої служби

Процеси євроінтеграції України до світової спільноти супроводжуються постійним вдосконаленням правових відносин у різних сферах публічного адміністрування. Україна, орієнтуючись на європейські та євроатлантичні стандарти, повинна системно вирішувати низку конституційних завдань, спрямованих на утвердження незалежної, демократичної, соціальної і правової держави.

Особливий акцент робиться на впровадженні сучасних підходів до якісної та ефективної організації публічної влади, вдосконалення механізмів публічного адміністрування, що забезпечують відповідність європейським стандартам.

Значний вплив на розвиток адміністративно-правового забезпечення діяльності органів публічного управління, зокрема державної виконавчої служби, здійснили численні науковці. Серед них варто виділити роботи таких дослідників, як О. Андрійко[7], В. Авер'янов[38], О. Бандурка[9], А. Васильєв[29], І. Голосніченко[30], Є. Гришко[31], Є. Додін[12], Р. Калюжний[13], В. Колпаков[10], О. Кузьменко[11], П. Макушев[21], О. Петришин[25], та інші.

Їх наукові праці спрямовані на дослідження теоретичних і практичних аспектів організації виконавчої влади, формування ефективного адміністративно-правового механізму її функціонування, а також гармонізації законодавчого поля України з нормами європейського права.

Актуальність зазначених проблем полягає у тому, що інтеграція до світового співтовариства потребує не лише приведення національного законодавства у відповідність із міжнародними стандартами, але й створення дієвої системи

публічного управління, яка враховуватиме потреби суспільства, забезпечуючи прозорість, ефективність і правову визначеність усіх процесів.

На сьогоднішній день в Україні активно триває процес модернізації та реформування органів публічної адміністрації, ключовою складовою яких є органи державної виконавчої служби. Це обумовлює необхідність дослідження адміністративно-правового забезпечення їхньої діяльності. У цьому контексті особливо важливим є аналіз таких правових категорій, як «правове забезпечення», «адміністративно-правове забезпечення» та «діяльність публічної адміністрації». Глибоке вивчення цих категорій дає можливість краще зрозуміти сутність правового забезпечення як складової правової системи[12,с.3].

Сучасна наукова література широко використовує термін «правове забезпечення», однак часто не пропонує його чіткого визначення. Вчені здебільшого акцентують увагу на конкретних галузях правозастосування, ігноруючи сутність поняття. Аналізуючи трактування «правового забезпечення» у наукових роботах, ми стикаємося з різноманітними підходами, які демонструють неоднозначність цього поняття.

Наприклад, А. Е. Олійник розглядає правове забезпечення як створення сприятливих умов для реалізації прав громадян, запобігання їх порушенню та відновлення порушених прав. Такий підхід є доволі широким і враховує ключові аспекти діяльності правових інститутів. Натомість А. А. Опалева та К. Г. Волинка[26] пропонують звужені трактування, обмежуючи правове забезпечення лише охороною та захистом прав або гарантуванням їх дотримання, що залишає поза увагою діяльність суб'єктів публічної адміністрації [23].

На основі аналізу існуючих підходів до визначення правового забезпечення доцільно запропонувати узагальнене визначення цієї дефініції. Під правовим забезпеченням слід розуміти діяльність суб'єктів публічної адміністрації, їх посадових осіб та громадських об'єднань, спрямовану на створення належних умов для реалізації прав громадян, запобігання порушенням їхніх прав,

відновлення порушених прав, а також притягнення порушників до відповідальності. Такий підхід дозволяє комплексно охопити основні функції правового забезпечення.

Дослідження адміністративно-правового забезпечення потребує окремого аналізу його природи та особливостей.

Водночас природа адміністративного права передбачає, що адміністративно-правове забезпечення включає діяльність державних органів у межах їх компетенції, спрямовану на реалізацію функцій та завдань. Цей аспект є ключовим для розуміння природи адміністративно-правового забезпечення, оскільки він демонструє взаємозв'язок між правовими засобами та організаційними процесами.

Таким чином, всебічний аналіз феномену правового та адміністративно-правового забезпечення сприяє не лише кращому розумінню цих категорій, але й вдосконаленню механізмів реалізації та захисту прав громадян в Україні[10,с.3].

І. О. Ієрусалімова трактує «адміністративно-правове забезпечення» як регулювання суспільних відносин, що виникають у процесі реалізації прав і свобод людини та громадянина, за допомогою норм адміністративного права та відповідних елементів, передбачених законодавством. Т. Г. Корж-Ікаєва[34] розглядає цей термін як сукупність адміністративно-правових заходів і засобів, спрямованих на створення умов для ефективної реалізації, охорони, захисту та відновлення порушених прав і свобод. О. В. Надьон[35] визначає «адміністративно-правове забезпечення» як безперервну діяльність суб'єктів права у сфері державного управління, спрямовану на закріплення, реалізацію, гарантування, охорону та захист прав і свобод осіб та їхніх груп. Усі зазначені підходи свідчать про самотійність поняття «адміністративно-правового забезпечення» у юридичній термінології, виділяючи його специфічні ознаки та унікальність.

Для формування сучасного визначення «адміністративно-правового забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби» необхідно врахувати взаємозв'язок понять «адміністративно-правове забезпечення», «діяльність органів публічної адміністрації» та «державна виконавча служба». Важливим є розуміння об'єкта правового забезпечення, тобто діяльності органів державної виконавчої служби, яка є складовою діяльності органів публічної адміністрації. Однак, перед дослідженням цього питання слід уточнити поняття «публічна адміністрація», що узагальнює всі суб'єкти публічного адміністрування, включаючи державну виконавчу службу.

Законодавець поки що не надав офіційного визначення терміна «публічна адміністрація», хоча у ст. 3 Кодексу адміністративного судочинства України (КАСУ) згадується поняття «публічної служби». У словнику державного управління зазначено, що «публічна адміністрація» – це сукупність державних і недержавних суб'єктів публічної влади, які включають органи виконавчої влади та виконавчі органи місцевого самоврядування. В. Б. Авер'янов вважає, що «публічна адміністрація» охоплює органи виконавчої влади та органи виконавчого самоврядування, які підпорядковуються політичній владі та виконують публічно-управлінські функції. О. Г. Стрельченко визначає цей термін як функціонально-організаційну сукупність суб'єктів адміністрування, наділених владними повноваженнями для реалізації публічних інтересів[1].

Усі зазначені підходи демонструють, що публічна адміністрація – це система, до якої входять органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які здійснюють публічне адміністрування. Ця категорія є фундаментальною для адміністративного права, яке забезпечує реалізацію функцій публічної адміністрації.

Щодо органів державної виконавчої служби, вони належать до центральних органів виконавчої влади. Система органів виконавчої влади в Україні включає Кабінет Міністрів як вищий орган, міністерства, державні служби, інспекції,

агентства, центральні органи зі спеціальним статусом, а також місцеві державні адміністрації. Органи державної виконавчої служби, як частина центральних органів виконавчої влади, займають важливе місце у структурі публічної адміністрації, забезпечуючи виконання законодавчих функцій.

Щоб зрозуміти сутність категорії «діяльність органів державної виконавчої влади», важливо проаналізувати поняття «діяльність публічної адміністрації». Мета діяльності публічної адміністрації полягає у служінні інтересам суспільства та забезпеченні інтересів держави.

Аналогічна мета характерна і для підпорядкованих їй суб'єктів, зокрема у сфері діяльності державної виконавчої служби. Діяльність публічної адміністрації слід розуміти як безперервне, професійне виконання владних повноважень і реалізацію інших функцій адміністрування органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з метою задоволення публічних інтересів.

Аналіз адміністративно-правової діяльності органів державної виконавчої служби дозволяє стверджувати, що діяльність органів державної виконавчої влади є похідною стосовно діяльності публічної адміністрації. Ці категорії можна визначити як родовидові, де родовою є діяльність публічної адміністрації, а її видовою категорією — діяльність органів державної виконавчої служби. Водночас слід зазначити, що категорія «діяльність органів державної виконавчої служби» не має чіткого визначення як на законодавчому, так і на науковому рівнях, що підкреслює актуальність її дослідження.

Під «діяльністю органів державної виконавчої служби» слід розуміти примусове виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб), а також забезпечення своєчасного, повного й неупередженого виконання таких рішень у порядку, встановленому законодавством, з метою задоволення публічних інтересів.

Основними ознаками цієї діяльності є: примусове виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб); забезпечення своєчасного,

повного й неупередженого виконання рішень відповідно до чинного законодавства; орієнтованість на задоволення публічних інтересів як ключова мета.

1.2. Нормативно-правове регулювання діяльності органів виконавчої служби

Проблема правового регулювання є однією з ключових у системі правового забезпечення діяльності органів виконавчої влади. Довгий час цьому питанню приділяли недостатню увагу, проте в умовах реформування адміністративної системи України актуальність дослідження цього аспекту значно зросла.

Сучасний етап розвитку державного управління вимагає комплексного аналізу функцій місцевих органів виконавчої влади, їхньої ролі та завдань у забезпеченні ефективного управління на місцевому рівні. Особливу увагу необхідно приділити розробленню нових та вдосконаленню існуючих принципів побудови системи місцевих органів виконавчої влади, оптимізації напрямів їхньої діяльності та впровадженню форм роботи, що спрямовані на мінімізацію державного втручання. Це дозволить створити ефективну модель взаємодії місцевих органів із суб'єктами господарювання та громадянами, що сприятиме покращенню соціально-економічного розвитку територій.

Проведення ґрунтовного аналізу законодавчої бази України та праць зазначених дослідників дозволяє визначити низку ключових проблем, пов'язаних із організацією системи місцевих органів виконавчої влади. Зокрема, виявлено недоліки у правовому регулюванні, структурній організації, а також у напрямках та формах діяльності цих органів, які потребують суттєвого вдосконалення з урахуванням сучасних вимог та викликів державного управління.

Засади правового становища органів місцевого самоврядування в Україні ґрунтуються на Конституції України, Законі України "Про місцеве самоврядування в Україні" та інших нормативно-правових актах, що регулюють їх діяльність. Ці документи визначають порядок делегування повноважень, встановлюють процедуру контролю за їх виконанням, передбачають аналіз актів органів місцевого самоврядування, перевірки діяльності виконавчих органів місцевих рад, а також обов'язок надавати інформацію про виконання делегованих повноважень органів виконавчої влади.

Зокрема, Закон України "Про місцеві державні адміністрації" регламентує взаємовідносини між місцевими держадміністраціями та органами місцевого самоврядування. Як зазначає А. В. Щерба, ці взаємини забезпечуються шляхом внесення на розгляд відповідних рад питань, пов'язаних із виконанням делегованих повноважень, подання пропозицій, звітування голів держадміністрацій перед радами, а також проведення консультацій між посадовими особами. Важливу роль у цьому процесі відіграють спільні органи та організації, що можуть створюватися для реалізації спільних програм, а також договори між місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування [3].

Адміністративна діяльність органів місцевого самоврядування має підзаконний, організаційно-розпорядчий характер, оскільки їх управлінські функції базуються на законах.

У межах своїх повноважень муніципальні органи можуть приймати нормативні акти у формі рішень, які мають юридично-владний характер. Ця діяльність передбачає використання правових засобів нормотворчого, розпорядчого та юрисдикційного (правоохоронного) характеру. Основною метою організаційно-розпорядчої діяльності є забезпечення виконання функцій місцевого самоврядування, відстоювання, реалізація та захист прав і свобод територіальних громад [3].

Водночас виникає потреба вдосконалення механізмів розробки нормативно-правових актів місцевих органів виконавчої влади. Особливу увагу слід приділити етапам публічного обговорення та опублікування проектів актів. Важливо також оптимізувати процедури погодження, реєстрації та оприлюднення правових актів. Одним із перспективних шляхів підвищення ефективності управління є використання адміністративних договорів, що сприятиме узгодженості дій органів виконавчої влади та уникненню конфліктів щодо управління суспільними відносинами.

Для ефективної організації роботи місцевих органів виконавчої влади необхідно регламентувати організаційні форми діяльності, створити єдину систему планування роботи, оптимізувати використання ресурсів і чітко визначити напрями діяльності. Це дозволить підвищити якість управління, забезпечити узгодженість дій органів виконавчої влади та посилити їхню здатність вирішувати завдання на місцевому рівні.

1.3. Інституційна структура виконавчої служби: система і функції

Інституційна структура виконавчої служби є ключовим елементом державної системи, покликаною забезпечити належне виконання судових рішень та рішень інших органів, що мають примусове виконання. Вона являє собою систему органів та посадових осіб, що здійснюють виконання актів, які набрали законної сили, і реалізують відповідні функції через спеціалізовані структури.

Система виконавчої служби в Україні включає кілька основних елементів. На найвищому рівні знаходиться Міністерство юстиції України, яке є центральним органом виконавчої влади та визначає загальні напрями діяльності виконавчої служби. Міністерство здійснює координацію та нагляд за діяльністю територіальних підрозділів і організовує правову основу для виконання рішень. У

структурі Міністерства юстиції існує головне управління, яке безпосередньо відповідає за управління і контроль за діяльністю органів виконавчої служби на місцях.

На територіальному рівні виконавчі служби існують в кожному регіоні України та діють через місцеві управління, що здійснюють пряме виконання рішень судів, а також органів державної виконавчої влади. Виконавчі служби в містах, районах і областях мають право приймати рішення щодо примусового виконання, забезпечуючи своєчасне стягнення боргів, арешт майна, виселення з житла тощо[17,с.43].

Однією з основних функцій виконавчої служби є забезпечення виконання судових рішень і рішень інших органів, які набрали законної сили. Це включає в себе як матеріальні, так і процесуальні аспекти: забезпечення виконання фінансових зобов'язань, стягнення заборгованостей, примусове виконання адміністративних та цивільних рішень, а також виконання інших санкцій, встановлених законом.

Важливою складовою функціонування є також забезпечення прав та законних інтересів громадян і організацій, що дозволяє підтримувати порядок і справедливість в країні.

До того ж, виконавча служба виконує функцію контролю та нагляду за діяльністю приватних виконавців, які мають право виконувати окремі види рішень, надані їм державою. Система виконавчої служби також забезпечує взаємодію з іншими органами, зокрема поліцією, податковими органами та митницею, для ефективного виконання рішень, що включають в себе примусові заходи.

Загалом, інституційна структура виконавчої служби є складною і багатофункціональною системою, що забезпечує правовий порядок в країні через ефективне примусове виконання рішень, поважання прав і свобод громадян та організацій і сприяє належному функціонуванню правосуддя в Україні.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 1

Дослідження теоретичних основ інституційного забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби дозволяє зробити висновок, що їхня ефективність безпосередньо залежить від якості правового регулювання, організаційної структури та відповідності європейським стандартам публічного управління. Визначення сутності та правової природи державної виконавчої служби показало, що вона є невід'ємною складовою системи публічної адміністрації, виконуючи функції примусового виконання судових рішень і забезпечення правопорядку.

Нормативно-правове регулювання діяльності цих органів є важливою складовою правової системи України, що базується на Конституції, законах і підзаконних актах. Аналіз існуючих підходів до адміністративно-правового забезпечення дозволив сформулювати комплексне уявлення про взаємозв'язок правових норм і організаційних механізмів, спрямованих на ефективне виконання покладених завдань. Водночас, подальше реформування державної виконавчої служби потребує вдосконалення її правового статусу, підвищення прозорості діяльності та гармонізації із міжнародними стандартами.

РОЗДІЛ 2.

СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

2.1. Організаційна структура органів виконавчої служби: національний та регіональний рівні

Органи виконавчої влади в Україні – це система органів, яка включає як центральні, так і місцеві органи, які можуть бути одноособовими або колегіальними, і належать до загальної чи спеціальної компетенції. На чолі цієї системи стоїть Кабінет Міністрів України. Згідно з Конституцією та законами України, органи виконавчої влади відповідають за виконання Конституції, законів України, указів Президента, постанов Верховної Ради України у найбільш важливих сферах суспільного та державного життя.

Існують кілька ключових ознак органів виконавчої влади:

Органи виконавчої влади є організаціями, що складаються з колективу державних службовців, у рамках якого чітко розподілені повноваження та відповідальність за виконання конкретних завдань.

Кожен орган виконавчої влади має свою офіційну назву та право використовувати державну символіку.

Органи виконавчої влади утворюються державою для виконання управлінських функцій, забезпечуючи реальне здійснення виконавчої влади.

Метою органів є управлінська діяльність, спрямована на керівництво економікою, соціальною, культурною та політичною сферами держави[2,с.10].

Кожен орган наділений правами та обов'язками в межах своєї компетенції, що дозволяє здійснювати функції державного управління.

Діяльність органів виконавчої влади є підзаконною та виконавчо-розпорядчою, оскільки вони діють на підставі та для виконання законів.

Органи виконавчої влади мають право застосовувати заходи адміністративного примусу, використовуючи спеціальний апарат для цього.

Органи виконавчої влади можуть діяти самостійно в межах певних територій або галузей, маючи відповідні організаційні та структурні відмінності.

Ці органи утримуються за рахунок державного бюджету і є суб'єктами державної власності.

Кожен орган має статус юридичної особи, є самостійним учасником адміністративно-правових відносин і підпорядковується організаційно-структурно в межах державного апарату.

Види органів виконавчої влади можна класифікувати за різними критеріями. За рівнем компетенції виділяються такі структурні ланки:

- Вищий рівень – Кабінет Міністрів України, який взаємодіє з Президентом України.
- Центральний рівень – міністерства, державні комітети, інші центральні органи.
- Місцевий рівень – обласні, районні та міські державні адміністрації.
- Спеціальні органи – органи галузевої та функціональної компетенції, які можуть підпорядковуватись одночасно центральним і місцевим органам.

Залежно від характеру і обсягу компетенції, органи виконавчої влади можна класифікувати на:

- Органи загальної компетенції (наприклад, Кабінет Міністрів України, місцеві адміністрації).
- Галузеві органи (Міністерство оборони, Міністерство освіти і науки).
- Спеціальні органи (Міністерство економіки, Міністерство фінансів).
- Єдиноначальні та колегіальні органи.

Президент України є главою держави і має значний вплив на діяльність органів виконавчої влади. Згідно з Конституцією України, хоча Президент не є главою виконавчої влади, його роль у формуванні та діяльності уряду є важливою.

Президент має право утворювати, реорганізовувати та ліквідовувати центральні органи виконавчої влади за поданням Прем'єр-міністра України.

Президент також має право скасовувати акти Кабінету Міністрів, накладати вето на закони, прийняті Верховною Радою, та вирішувати питання громадянства, нагороджень та помилування. Важливою зміною стало те, що Верховна Рада України здійснює значний вплив на призначення та звільнення членів уряду, зокрема Прем'єр-міністра та міністрів, а також здійснює контроль за діяльністю Кабінету Міністрів.

Президент має право достроково припиняти повноваження Верховної Ради, а також звільняти керівників окремих органів державної влади, таких як Генеральний прокурор, голова Служби безпеки України та інші.

Таким чином, органи виконавчої влади України є основними механізмами, що забезпечують виконання державних функцій та законодавства, а роль Президента і Кабінету Міністрів полягає у формуванні та контролі над цими органами для досягнення ефективного управління в різних сферах державного життя [2].

Система центральних органів виконавчої влади визначається Конституцією України та Указом Президента України «Про систему центральних органів виконавчої влади» від 15 грудня 1999 року. Відповідно до цього указу, до складу системи центральних органів виконавчої влади входять міністерства, державні комітети (державні служби), а також центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом. Хоча всі ці органи становлять єдину систему, їх правовий статус є різним [2].

Міністерство є головним органом виконавчої влади, яке відповідає за реалізацію державної політики в певній сфері діяльності. Міністр, як член Кабінету Міністрів України, несе відповідальність за розробку та впровадження політики, координує діяльність центральних органів виконавчої влади, приймає рішення щодо розподілу бюджетних коштів. Міністр є ключовою фігурою у

системі управління державними справами, оскільки його рішення впливають на реалізацію стратегічних напрямів розвитку країни.

Державний комітет або державна служба є органом виконавчої влади, який здійснює свою діяльність під керівництвом Прем'єр-міністра України або одного з віце-прем'єр-міністрів чи міністрів. Такий комітет має на меті формування державної політики у певній сфері, її реалізацію та управлінське регулювання, а також міжгалузеву координацію. Прикладом державного комітету є Державний комітет архівів, Державний комітет у справах релігій, Національне космічне агентство та інші. Керівник державного комітету здійснює моніторинг та організацію діяльності в межах закріпленої сфери.

Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом — це органи, що виконують особливі завдання, визначені Конституцією та іншими законодавчими актами. Вони мають специфічні завдання, повноваження та порядок утворення, реорганізації та ліквідації, що визначаються на рівні окремих законів або указів Президента України. До таких органів належать, наприклад, Антимонопольний комітет України, Державна податкова адміністрація, Служба безпеки України та інші. Ці органи відіграють важливу роль у здійсненні спеціальних функцій державного управління.

Важливо зазначити, що керівників центральних органів виконавчої влади та їх заступників призначає Президент України за поданням Прем'єр-міністра України, а їх звільнення також здійснюється Президентом. Керівник може мати не більше одного першого заступника та трьох заступників, за винятком Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ та інших органів зі спеціальним статусом. Всі органи виконавчої влади відповідають за реалізацію політики у відповідних галузях і перед Кабінетом Міністрів та Президентом України [21].

Центральні органи виконавчої влади можуть бути створені, реорганізовані або ліквідовані Президентом України за поданням Прем'єр-міністра. Вони є

єдиноначальними органами, де рішення приймаються їхніми керівниками, такими як міністр або голова державного комітету. Відповідно до частини 2 статті 17 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», деякі органи можуть бути класифіковані як служби, агентства або інспекції, в залежності від виконуваних функцій. Служби займаються наданням адміністративних послуг, агентства — управлінням об'єктами державної власності, а інспекції — здійсненню контролю та нагляду за дотриманням законодавства.

Місцеві органи виконавчої влади, згідно з Конституцією України, виконують свою діяльність у областях, районах, містах Київ та Севастополь через місцеві державні адміністрації. Вони діють як єдиноначальні органи, очолювані головами адміністрацій, які мають право видавати розпорядження, що діють на території відповідних адміністративно-територіальних одиниць. Місцеві державні адміністрації відповідають за реалізацію державних та регіональних програм, виконання бюджетів, а також за взаємодію з органами місцевого самоврядування[23,с.10].

Основними завданнями місцевих державних адміністрацій є забезпечення законності, правопорядку, соціально-економічного розвитку, виконання бюджетів і програм, а також забезпечення прав і свобод громадян. Вони мають право проводити перевірки, давати обов'язкові розпорядження щодо виконання законодавства та здійснювати контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування і підприємств. Місцеві органи виконавчої влади мають великий вплив на місцеву економіку та соціальні процеси.

Територіальні органи центральних органів виконавчої влади є структурними підрозділами, що утворюються для забезпечення реалізації політики на місцях.

Наприклад, Міністерство внутрішніх справ має територіальні підрозділи, такі як головні управління та районні управління. Територіальні органи можуть бути створені, ліквідовані або реорганізовані на підставі положень, затверджених керівником центрального органу. Керівники територіальних органів

призначаються після погодження з місцевими державними адміністраціями, а порядок їх призначення визначається Кабінетом Міністрів України.

2.2. Основні проблеми функціонування виконавчої служби в Україні

Відповідно до Конституції України, Кабінет Міністрів України (КМУ) визначено як вищий орган в системі виконавчої влади, що є відповідальним перед Президентом України та Верховною Радою України (стаття 113, частина 2). Проте це положення є суперечливим та алогічним, оскільки на практиці Уряд не несе безпосередньої відповідальності перед Президентом України, а питання про його відставку вирішується виключно Верховною Радою. Така невідповідність між теоретичними положеннями Конституції та реальним функціонуванням інститутів влади може бути наслідком того, що під час проведення конституційної реформи 2004 року це положення не було синхронізоване з новими повноваженнями Парламенту та Президента. В результаті, така неузгодженість породжує правову невизначеність і може призвести до конфліктів між гілками влади.

Конституція України не визначає чітко основне завдання Уряду як формування державної політики, зокрема через розробку та внесення законопроектів до Парламенту. Відсутність конкретизації цієї ролі зводить діяльність Уряду до виконання вже прийнятих законів і нормативно-правових актів, що значно обмежує його роль у створенні політики розвитку країни. Це суперечить логіці змішаного правління, за якої Уряд повинен мати активну роль у визначенні напрямків розвитку держави, а не лише втілювати вже існуючі рішення.

Конституція України не гарантує, що Прем'єр-міністр буде визначати персональний склад Уряду, що фактично зводить його роль до номінальної. У реальності, підбір кандидатур на посади міністрів часто здійснюється канцелярією

Президента, а не особисто Прем'єр-міністром. Це обмежує ефективність Уряду, оскільки Прем'єр-міністр не має змоги сформувати єдину команду для вирішення завдань національного масштабу, що суперечить концепції змішаного правління.

В Конституції чітко зазначено, що Уряд має виконувати свою Програму діяльності, яку розглядає і схвалює Верховна Рада України. Однак не визначено порядок підготовки та затвердження цієї Програми, що часто призводить до ситуації, коли Уряд працює без затвердженої програми або з програмою, що не є стратегічним документом для його діяльності. Це знижує роль Програми як основи для планування та реалізації державної політики[1].

Конституційний порядок призначення членів Уряду є неузгодженим та створює потенціал для конфліктів інтересів серед міністрів, які призначаються різними суб'єктами — Президентом та Прем'єр-міністром. Венеційська комісія зазначала, що така система може призвести до роз'єднання в роботі Уряду та ускладнення реалізації його політики, зокрема через суперництво між Президентом та Прем'єр-міністром, що підриває стабільність управлінської команди.

Конституція не визначає чітко кількість заступників Прем'єр-міністра, що дозволяє значно збільшити склад Уряду за рахунок великої кількості віцепрем'єр-міністрів. Внаслідок цього можливе нераціональне використання ресурсів, а також надмірне збільшення чисельності урядових посад, що не завжди відповідає реальним потребам.

У Конституції не встановлено чітко, коли Уряд вважається сформованим і повноважним. Це питання регулюється лише в Законі України «Про Кабінет Міністрів України». Однак це створює можливості для політичних маніпуляцій, оскільки Президент може затягувати процес формування Уряду, що дає підстави для дострокового припинення повноважень Парламенту.

Конституція не встановлює часових обмежень для заповнення вакантних посад членів Уряду, що дозволяє Прем'єр-міністру затягувати процес призначення

нових кандидатів на ключові позиції. Це призводить до ситуацій, коли вакантні посади залишаються незаповненими протягом тривалого часу, що негативно впливає на ефективність роботи Уряду.

У теорії передбачено лише два стани діяльності Уряду: нормальна діяльність і відставка. Однак в Україні іноді трапляється тлумачення Конституції, яке визнає існування додаткового стану — Уряд, який склав повноваження перед новообраною Верховною Радою, але не перебуває в відставці. Така інтерпретація є суперечливою і порушує принципи правової чіткості.

Відсутність чітких норм щодо порядку звільнення членів Уряду (окрім Прем'єр-міністра) створює правову невизначеність та підвищує ризик політичного тиску на Уряд. Наявність таких прогалин дозволяє Парламенту ухвалювати рішення про відставку членів Уряду за власною ініціативою, що шкодить злагодженій роботі Кабінету Міністрів.

Повноваження Кабінету Міністрів, визначені статтею 116 Конституції, є безсистемними і нечітко сформульованими. Вони не мають ясної логічної послідовності та не підкреслюють головну задачу Уряду — формування політики розвитку країни в усіх сферах. Це знижує ефективність його діяльності.

Згідно з Конституцією, Рада національної безпеки і оборони координує діяльність органів виконавчої влади в сфері національної безпеки. Це створює потенційний конфлікт з Урядом, оскільки РНБО може фактично підміняти його у ряді важливих питань, що стосується національної безпеки та оборони.

У Конституції зазначено, що Уряд керується не лише Конституцією та законами України, а й указами Президента і постановами, що інколи призводить до суперечностей у правовому регулюванні, оскільки зазначені акти не завжди відповідають один одному, а також можуть бути політично мотивованими.

2.3. Роль і значення державних службовців у забезпеченні ефективності виконавчих проваджень

Державні службовці виконують важливу роль у забезпеченні ефективності виконавчих проваджень, адже їх діяльність безпосередньо впливає на процеси управління та реалізації рішень, ухвалених органами державної влади.

Виконавче провадження є частиною адміністративного процесу, що має на меті примусове виконання рішень судів, органів державної влади, а також інших органів і посадових осіб. Роль державних службовців у цій сфері полягає не лише в технічному виконанні процедурних аспектів, але й у забезпеченні законності, справедливості та своєчасності виконання всіх етапів виконавчого провадження.

Виконавче провадження є невід'ємною частиною системи правосуддя та адміністративного управління. Його основною метою є реалізація рішень, ухвалених судом або іншими органами, у т. ч. органами виконавчої влади. Важливим є те, що це провадження включає застосування примусових заходів до особи, яка не виконує визначені рішення. Державні службовці в системі виконавчого провадження виступають як представники держави, що забезпечують його належне функціонування.

Основними принципами виконавчого провадження є законність, своєчасність, рівність перед законом, прозорість процесу, а також право кожної сторони на справедливе судочинство. Для ефективної реалізації цих принципів, державні службовці повинні не лише дотримуватися норм і правил, але й активно сприяти здійсненню правосуддя, взаємодіяти з іншими учасниками процесу та своєчасно виконувати визначені ними завдання.

Законодавча база, яка регулює діяльність державних службовців у сфері виконавчого провадження, включає як національні закони, так і міжнародні норми. Одним із основних актів є Цивільний процесуальний кодекс України (ЦПК), що містить положення, які стосуються виконавчого провадження, а також

Закон України "Про виконавче провадження", який детально регулює порядок примусового виконання рішень[30,с.43].

Державні службовці повинні орієнтуватися на ці нормативні акти, які визначають їх права, обов'язки та відповідальність у рамках виконавчого провадження. Також важливо зазначити, що законодавство, яке регулює діяльність державних службовців, постійно удосконалюється і адаптується до нових умов, що створює необхідність у постійному навчанні та підвищенні кваліфікації держслужбовців.

Однією з основних задач державних службовців у виконавчому провадженні є забезпечення ефективності виконання судових рішень. У цьому контексті важливу роль відіграють судові виконавці — посадові особи, які здійснюють примусове виконання судових рішень. Завданням виконавця є не лише правильне та своєчасне виконання рішення, але й контроль за виконанням всіх процесуальних дій, дотриманням прав сторін, а також вирішення спорів, які можуть виникнути під час провадження.

Судові виконавці повинні дотримуватись стандартів професійної етики, забезпечувати доступність та прозорість провадження для учасників, а також бути об'єктивними у своїх діях. Важливою складовою є забезпечення правової захищеності особи, до якої застосовуються примусові заходи. Однак для досягнення ефективності виконання рішень суду важлива не лише компетентність виконавця, а й ефективна співпраця з іншими державними органами, такими як поліція, митні органи та органи місцевого самоврядування.

Незважаючи на важливість ролі державних службовців у виконавчому провадженні, існує ряд проблем, які значно ускладнюють їх роботу. Однією з найбільших проблем є недосконалість законодавства, яке не завжди дозволяє ефективно врегулювати спори чи питання, що виникають під час виконання рішень. Крім того, на ефективність виконавчого провадження впливає недостатня

координація між різними державними органами, що ускладнює реалізацію рішень, особливо коли вони мають міжвідомчий характер.

Ще однією проблемою є загальна завантаженість державних службовців, що впливає на їх здатність оперативно реагувати на виникаючі питання та забезпечувати належну ефективність. Часто державні службовці не мають достатніх ресурсів для ефективного виконання своїх обов'язків, що також може негативно позначитися на результатах виконавчих проваджень.

Для покращення ефективності виконавчого провадження важливо забезпечити належні умови праці для державних службовців, зокрема через підвищення рівня кваліфікації, проведення регулярних тренінгів та курсів підвищення кваліфікації. Крім того, слід звернути увагу на вдосконалення інформаційних технологій у сфері виконавчого провадження, що дозволить автоматизувати певні процеси та зменшити навантаження на службовців.

Також важливим є створення більш ефективних механізмів взаємодії між різними державними структурами, що дозволить оперативно вирішувати питання, пов'язані з виконанням рішень. Встановлення чітких процедурних правил та забезпечення їх дотримання з боку всіх учасників виконавчого провадження є важливим кроком до підвищення його ефективності.

Роль державних службовців у забезпеченні ефективності виконавчого провадження є надзвичайно важливою, оскільки саме вони є посередниками між громадянами та державою в процесі виконання рішень. Їх діяльність повинна ґрунтуватися на принципах законності, справедливості та ефективності.

Проте для досягнення високих результатів необхідно вирішувати існуючі проблеми в організації роботи та забезпечити належні умови для ефективного виконання обов'язків. Вдосконалення професійної підготовки державних службовців, інтеграція сучасних технологій та покращення міжвідомчої координації стануть важливими факторами в підвищенні ефективності виконавчого провадження в Україні.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2

Організація та функціонування органів державної виконавчої служби України мають складну структуру, що включає центральні та місцеві органи, які діють у межах визначених повноважень. Важливу роль у системі виконавчої влади відіграє Кабінет Міністрів України, який забезпечує виконання законодавчих актів та реалізацію державної політики у різних сферах суспільного життя.

Однією з основних проблем функціонування виконавчої влади є недостатня узгодженість між конституційними нормами та реальними механізмами управління, що створює потенційні конфлікти між Президентом, Верховною Радою та Кабінетом Міністрів. Недостатня чіткість у розподілі повноважень між цими інститутами ускладнює процес прийняття рішень і може призводити до нестабільності в роботі уряду.

З метою підвищення ефективності функціонування виконавчої влади необхідно внести зміни до чинного законодавства, які б усунули правові неузгодженості, забезпечили чіткий розподіл повноважень між Президентом, Верховною Радою та Кабінетом Міністрів, а також сприяли більшій стабільності та ефективності роботи уряду.

РОЗДІЛ 3.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

3.1. Міжнародний досвід організації виконавчої служби та можливості його адаптації в Україні

Організація виконавчої служби є важливою складовою правової системи будь-якої країни, оскільки вона забезпечує реальну реалізацію рішень судів та інших органів влади. У різних країнах існують різні моделі виконавчої служби, що дозволяє здійснювати ефективно і своєчасне виконання рішень у рамках правового поля. Досвід міжнародних практик є важливим для України, оскільки наша країна прагне підвищити ефективність судових і адміністративних процесів.

Адаптація передових міжнародних підходів до української реальності може сприяти вдосконаленню виконавчого провадження та поліпшенню доступу громадян до правосуддя.

1. Міжнародні моделі організації виконавчої служби.

Організація виконавчої служби є важливою складовою правової системи будь-якої країни. Вона забезпечує виконання рішень судів, адміністративних органів і інших органів влади. Міжнародний досвід в цій сфері демонструє різноманітні підходи до організації цієї служби, що можна умовно поділити на кілька основних моделей. Кожна з цих моделей має свої особливості, переваги та недоліки, і може бути використана в залежності від національних особливостей правової системи та адміністративного устрою[26].

У багатьох європейських країнах функції виконання судових рішень покладаються на державних службовців, що працюють у складі спеціалізованих органів виконавчої служби. Така модель є однією з найбільш поширених у світі, включаючи такі країни, як Німеччина, Франція, Італія.

У цих країнах судові виконавці є державними посадовими особами, які належать до органів судової або виконавчої влади. Вони мають особливий статус, наділений певними правами, зокрема можливістю застосовувати заходи примусу для виконання рішень судів. Судові виконавці в цих країнах працюють за суворими процесуальними правилами, що визначають їх права та обов'язки в контексті виконання судових рішень.

Однією з ключових характеристик таких систем є чітко визначена ієрархія в межах виконавчої служби. Органи виконавчої служби можуть бути централізованими, з підпорядкованістю національному міністерству юстиції, або децентралізованими, коли на місцевому рівні утворюються окремі органи виконавчої влади, що виконують ці функції.

До переваг цієї моделі можна віднести високий рівень централізованого контролю, що дозволяє забезпечити ефективне виконання рішень судів на національному рівні. Проте існує і низка недоліків. Зокрема, такі системи часто страждають від бюрократичних процедур, що уповільнюють виконання рішень і створюють надмірне навантаження на державних службовців. Крім того, централізація може призводити до зниження гнучкості та оперативності в процесі виконання рішень.

Модель, в якій виконання рішень здійснюють приватні особи, що мають ліцензію або спеціальні повноваження від держави, набула популярності в ряді європейських країн. Прикладом такої моделі є Швеція, Фінляндія, а також деякі інші скандинавські країни, де приватні виконавці виконують більшість судових рішень.

Приватні виконавці в цих країнах працюють на контрактній основі, заробляючи комісію за виконання судових рішень. Вони не є державними службовцями, але виконують функції, що аналогічні державним виконавцям. При цьому приватні виконавці мають повноваження для використання примусу,

накладення штрафів і навіть арешту майна боржника, якщо це необхідно для виконання рішення.

У цих країнах приватні виконавці мають високий рівень професіоналізму, що забезпечує їхню ефективність у виконанні рішень судів. Вони отримують спеціальне навчання і сертифікацію, а їх діяльність підлягає постійному контролю з боку держави, щоб уникнути зловживань.

Переваги цієї моделі включають високу ефективність і гнучкість у виконанні рішень. Приватні виконавці швидше реагують на зміни в обставинах і можуть працювати більш індивідуально, враховуючи специфіку кожної справи. Модель також сприяє зменшенню навантаження на державні органи та знижує бюрократичні перепони.

Проте цей підхід може викликати занепокоєння з приводу зловживань з боку приватних осіб, адже вони можуть бути зацікавлені в отриманні більшої комісії і, відповідно, в застосуванні жорсткіших заходів до боржників. Тому необхідно створити ефективні механізми контролю та регулювання діяльності приватних виконавців.

У деяких країнах застосовується змішаний підхід, коли як державні органи, так і приватні особи виконують функції виконавчої служби. Це характерно для таких країн, як США, Канада, Австралія.

У таких країнах більшість виконавчих функцій виконують приватні виконавці або агентства, але вони знаходяться під наглядом державних органів. Це дозволяє забезпечити баланс між незалежністю приватних осіб і необхідністю контролю з боку держави. У США приватні виконавці можуть працювати як самостійні підприємці або в рамках спеціалізованих агентств, однак їх діяльність регулюється через систему ліцензування та сертифікації.

Державні органи в цій моделі забезпечують юридичний нагляд і можуть втручатися в процес виконання, якщо виникають спори або проблеми. Зокрема,

державні органи можуть брати участь у виконанні найбільш складних або чутливих рішень, де потрібно застосувати державний контроль.

Змішана модель дозволяє забезпечити більш широкий доступ до послуг виконавців і знижує навантаження на державні органи, при цьому зберігаючи можливість втручання держави в разі необхідності. Ця модель сприяє кращій адаптації до змін в економічній і правовій ситуації, оскільки приватні виконавці здатні оперативно реагувати на зміни.

Однак цей підхід також має свої мінуси. Основний з них — складність в управлінні та контролі за великою кількістю приватних виконавців, що може призвести до проблем з координацією їх дій та забезпеченням стандартів якості виконання рішень.

Міжнародний досвід свідчить, що ефективність виконавчої служби залежить від правильно обраної моделі організації та рівня підготовки виконавців. Кожна модель має свої сильні та слабкі сторони, тому важливо адаптувати міжнародний досвід до специфічних умов країни, враховуючи її правову систему, економічні реалії та культурні особливості. Україні, з огляду на наявні реформи, слід врахувати досвід країн із змішаною моделлю та розвитком приватних виконавців, оскільки це може сприяти підвищенню ефективності та прозорості виконавчої служби[11].

Організація виконавчої служби є важливою складовою правової системи кожної країни, адже вона забезпечує ефективне виконання рішень судів та інших органів влади. Проблема забезпечення належного виконання рішень є актуальною для багатьох держав, і різні країни мають свої підходи до цієї справи. Важливими є порівняння різних моделей виконавчої служби та оцінка їхніх переваг і недоліків, що дає змогу знайти найкращі варіанти для адаптації в Україні.

У цьому контексті можна виділити кілька основних моделей організації виконавчої служби, які діють у різних країнах світу. Основними є: державна

модель, приватна модель і змішана модель. Кожна з цих моделей має свої особливості, що визначають рівень ефективності виконавчої служби в країні.

У більшості європейських країн, таких як Німеччина, Франція, Італія, Іспанія, функції виконання судових рішень покладаються на державних службовців — судових виконавців, які є посадовими особами, що працюють у системі судів або в рамках органів виконавчої влади. Ця модель зазвичай передбачає, що виконавці є державними службовцями, котрі підлягають суворому контролю з боку держави та судових органів.

У державних виконавців чітко визначені повноваження, і їхня діяльність є під постійним контролем з боку держави та судової влади. Це дозволяє забезпечити високий рівень нагляду за дотриманням законності в процесі виконання рішень.

Судові виконавці працюють в тісному зв'язку з судами, що дозволяє оперативно реагувати на зміни в процесі виконання рішень, а також швидко усувати можливі проблеми.

Оскільки виконавці є частиною державної служби, вони забезпечують стабільність та передбачуваність процесу виконання рішень. Це знижує рівень корупційних ризиків, оскільки є чіткі норми і механізми відповідальності.

Однак дана модель має й деякі недоліки. Одним із основних є висока бюрократія, що може значно уповільнювати процес виконання рішень. Крім того, з огляду на велику кількість судових справ, навантаження на державних виконавців часто є дуже великим, що знижує ефективність виконання рішень.

Інша модель організації виконавчої служби поширена в країнах Скандинавії (Швеція, Фінляндія), а також в деяких інших європейських країнах, таких як Нідерланди та Данія, де функції виконання судових рішень передані приватним особам — приватним виконавцям. Відмінною рисою цієї моделі є те, що приватні виконавці працюють за контрактом з державними органами, але є незалежними від держави в здійсненні своїх функцій.

Приватні виконавці мають гнучкість у прийнятті рішень і в управлінні справами, що дозволяє значно зменшити бюрократичні бар'єри. Це дає змогу прискорити процес виконання рішень та зменшити час, необхідний для досягнення результату.

Оскільки приватні виконавці працюють у конкурентному середовищі, це стимулює їх до більшої ефективності. Зазвичай вони орієнтуються на результат, оскільки отримують винагороду лише за успішно виконані рішення.

Приватні виконавці мають можливість адаптувати свої стратегії до специфіки кожної справи. Вони можуть застосовувати індивідуальний підхід до виконання рішень, що дозволяє підвищити ефективність та точність виконання.

Однак і ця модель має свої обмеження. Одним із основних недоліків є необхідність забезпечення контролю з боку держави. Важливо забезпечити, щоб приватні виконавці діяли в межах закону і не порушували права сторін. Окрім того, в деяких випадках приватні виконавці можуть бути схильні до корупційних ризиків через їхню незалежність.

У країнах, таких як США, Канада, Австралія, використовується змішана модель, де функції виконавчої служби виконують як державні, так і приватні особи. Змішана модель поєднує елементи обох попередніх моделей, що дозволяє поєднувати стабільність і контроль, характерні для державної служби, з гнучкістю та оперативністю приватних виконавців.

Змішана модель дозволяє залучати приватних виконавців для справ, що потребують швидкої та ефективної реакції, при цьому зберігається контроль з боку держави для запобігання зловживанням.

У залежності від складності справи, можуть бути залучені як державні, так і приватні виконавці, що дозволяє забезпечити більш різноманітний підхід до виконання рішень. Це дає можливість більш точно відповідати потребам кожного конкретного випадку. Змішана модель дозволяє значно знизити навантаження на державні органи, оскільки приватні виконавці займаються значною частиною

справ, що дозволяє державним органам зосередитись на більш важливих та складних справах.

Однак змішана модель також потребує чіткого регулювання та контролю, оскільки поєднання різних типів виконавців може спричинити деякі труднощі в координації їхніх дій. Це вимагає створення ефективної системи взаємодії між державними та приватними виконавцями, що потребує додаткових ресурсів та часу.

Порівняльний аналіз різних міжнародних моделей організації виконавчої служби показує, що кожна з моделей має свої переваги і недоліки, що визначають рівень її ефективності. Державна модель виконавчої служби забезпечує високий рівень контролю та стабільності, але може бути обтяжена бюрократією. Приватна модель сприяє зниженню бюрократичних бар'єрів і прискоренню процесів, однак потребує належного контролю. Змішана модель поєднує переваги обох підходів, але потребує високого рівня координації та регулювання[21].

Враховуючи досвід міжнародних країн, Україна має можливості для впровадження елементів цих моделей для покращення ефективності своєї виконавчої служби. Одним із ключових завдань є створення ефективної системи контролю та моніторингу виконавчої служби, що дозволить зберегти високий рівень законності та довіри до процесу виконання рішень.

Україна, у своїй спробі адаптувати міжнародний досвід у сфері виконавчого провадження, повинна врахувати особливості національної правової системи, економічну ситуацію та соціальні реалії.

Однак деякі елементи міжнародного досвіду можна успішно впровадити, щоб покращити ефективність роботи виконавчих органів.

Україна вже розпочала реформу в цьому напрямку, надавши можливість працювати приватним виконавцям. Однак для того, щоб ця модель стала ефективною, необхідно удосконалити механізми контролю за їх діяльністю, а також забезпечити відповідну правову та економічну базу для їх функціонування.

Це потребує створення системи моніторингу та перевірки дій приватних виконавців, щоб уникнути зловживань.

Українська система виконавчого провадження має бути адаптована до сучасних вимог. Для цього необхідно підвищити кваліфікацію судових виконавців через систематичне навчання та впровадження кращих практик з міжнародного досвіду.

Одна з найбільших проблем української виконавчої служби — це недостатнє використання сучасних інформаційних технологій. Адаптація передових ІТ-рішень з міжнародного досвіду дозволить створити автоматизовані системи для обробки справ, електронних повідомлень та інтеграції з іншими державними органами, що дозволить значно підвищити ефективність роботи виконавчої служби. Важливим є також впровадження системи прозорості в діяльності виконавчих органів, що дозволить громадянам отримувати інформацію про стан виконання рішень і скоротити можливості для корупції. Для цього необхідно забезпечити доступ до даних щодо кожного виконавчого провадження в режимі онлайн.

Міжнародний досвід організації виконавчої служби свідчить про важливість інтеграції ефективних та адаптивних моделей, що забезпечують справедливість, своєчасність і транспарентність у процесі виконання рішень. Україна має можливості для впровадження міжнародних кращих практик, зокрема в напрямку розвитку приватних виконавців, автоматизації процесів та покращення професійного рівня судових виконавців. Однак це потребує комплексного підходу, що включає як правову реформу, так і технічні інновації, а також культурні зміни, спрямовані на підвищення довіри до системи правосуддя в цілому.

3.2. Напрями вдосконалення законодавства у сфері виконавчого провадження

Ефективність виконавчого провадження значною мірою залежить від правової бази, яка регулює процес виконання судових рішень та інших виконавчих документів. В Україні, як і в інших країнах, існує низка проблем, які потребують вдосконалення законодавства для забезпечення більш ефективного та справедливого виконання рішень. Зокрема, це стосується як норм права, так і практики їх застосування. Враховуючи сучасні виклики, в тому числі корупцію, бюрократію, а також необхідність удосконалення механізмів контролю за діяльністю виконавців, пропонуються наступні напрямки вдосконалення законодавства у сфері виконавчого провадження.

Одним з ключових напрямків вдосконалення є реформа органів виконавчої служби. В Україні система виконавчих служб потребує серйозного вдосконалення, що включає зміну структури та покращення роботи судових виконавців. Важливо здійснити децентралізацію виконавчої служби, що дозволить зменшити бюрократичні бар'єри та підвищити ефективність виконання рішень.

Слід також вдосконалити підготовку та кваліфікацію виконавців. Більш суворий відбір, професійне навчання та підвищення кваліфікації судових виконавців можуть забезпечити високий рівень компетентності та готовності до ефективного виконання рішень судів.

Пропонується запровадити електронні системи моніторингу, що дозволять контролювати роботу судових виконавців, а також спростити обмін інформацією між судами та виконавчими органами. Це дозволить прискорити процес виконання рішень та забезпечити їх більшу прозорість.

Сьогодні в Україні існують певні труднощі у примусовому виконанні рішень суду, зокрема через недостатню ефективність механізмів, що застосовуються до боржників. Одним із важливих кроків у цьому напрямку є удосконалення

процедур накладення арештів на майно, а також забезпечення більш швидкого та ефективного звернення стягнення на майно боржника. Слід розглянути можливість створення єдиної національної бази даних майна, яка дозволить виконавцям оперативно отримувати необхідну інформацію для примусового виконання рішень. Необхідно також спростити процедури стягнення коштів з рахунків боржників, в тому числі шляхом удосконалення законодавства, що регулює взаємодію між банками та органами виконавчої служби.

Важливим напрямком є забезпечення балансу інтересів боржників та стягувачів, що є основою справедливості виконавчого провадження. Для цього потрібно внести зміни до законодавства, що дозволить забезпечити кращий захист прав обох сторін. Зокрема, слід:

Удосконалити процедури перевірки справедливості рішень, прийнятих щодо майна або доходів боржників, що допоможе запобігти зловживанням з боку стягувачів.

Забезпечити можливість перегляду рішень у разі виявлення несправедливості чи помилок, що дозволить забезпечити більшу гнучкість і справедливість у процесі виконання рішень.

Створити механізм, за допомогою якого боржник міг би спростити накладені санкції, якщо це обґрунтовано економічними або соціальними умовами.

Інноваційні технології можуть значно покращити ефективність виконавчої служби, зокрема через автоматизацію процесів. У цьому контексті пропонується:

Запровадити електронні системи для подачі та моніторингу заяв на виконання рішень суду. Це дозволить зменшити кількість паперової роботи, прискорити обробку справ та зменшити людський фактор, що є основою для корупційних ризиків.

Використання штучного інтелекту для визначення пріоритетів в обробці справ, що дозволить судовим виконавцям зосереджуватися на найбільш важливих і складних випадках, а також покращити процеси аналізу та оцінки.

Створити електронну базу даних виконавчих проваджень, яка дозволить здійснювати моніторинг усіх етапів виконання рішень судів, забезпечуючи більшу прозорість та зменшуючи кількість помилок.

Вдосконалення виконавчого провадження потребує ефективної взаємодії не лише між судовими органами та виконавцями, але й з іншими державними інституціями, такими як податкові органи, митні служби, правоохоронні органи. Для цього варто:

Створити міжвідомчі комісії для координації зусиль різних органів у питаннях, що стосуються виконання рішень судів. Це дозволить прискорити процес виконання, уникати дублювання функцій та покращити взаємодію між різними структурами.

Інтегрувати національні бази даних з міжнародними системами для швидкого обміну інформацією щодо боржників, майна та виконання рішень у випадках, що мають міжнародний контекст, наприклад, у справах про стягнення аліментів чи боргів.

Для забезпечення належної якості виконання рішень важливо вдосконалити механізми відповідальності судових виконавців за неефективне виконання рішень або за зловживання своїми повноваженнями. Це може включати:

Введення системи оцінки ефективності роботи виконавців на основі конкретних результатів їх діяльності (наприклад, відсоток виконаних рішень, час, витрачений на виконання, та кількість скарг на їхню роботу).

Запровадження більш чітких норм щодо дисциплінарної відповідальності виконавців за неналежне виконання своїх обов'язків або за порушення прав учасників виконавчого провадження.

Вдосконалення законодавства у сфері виконавчого провадження є важливим кроком для підвищення ефективності правової системи та забезпечення прав громадян. Внесення змін у структуру органів виконавчої служби, вдосконалення механізмів примусового виконання рішень, інтеграція новітніх технологій,

поліпшення захисту прав сторін, а також покращення взаємодії з іншими державними органами дозволить створити більш ефективну та прозору систему виконавчого провадження в Україні.

3.3. Використання цифрових технологій у діяльності виконавчої служби: перспективи впровадження

Цифровізація державних процесів є ключовим елементом реформ у багатьох країнах, і Україна не є винятком. Впровадження цифрових технологій у діяльність виконавчої служби має величезний потенціал для підвищення ефективності, зниження бюрократичних бар'єрів, покращення доступу до правосуддя та зменшення корупційних ризиків. Цифрові інструменти можуть істотно змінити організацію виконавчого провадження, зменшити часові витрати на обробку документів і забезпечити більшу прозорість процесу. Однак для цього необхідна чітка стратегія, фінансування та активна участь усіх зацікавлених сторін.

На даний момент в Україні вже здійснено кілька кроків у напрямку цифровізації виконавчої служби, але ці ініціативи поки що мають обмежений вплив на загальну систему. Одним із прикладів є створення Єдиного державного реєстру виконавчих проваджень, що дозволяє стежити за процесом виконання рішень суду в реальному часі. Цей реєстр надає можливість стягувачам і боржникам мати доступ до даних про хід виконавчого провадження. Однак він ще не є повністю інтегрованим з іншими державними реєстрами, і його функціонал не охоплює всі аспекти процесу виконання рішень, що обмежує його потенціал.

Одним із найбільш перспективних напрямків є автоматизація процесів виконавчого провадження. Це передбачає автоматичний розподіл справ між судовими виконавцями, що дозволить оптимізувати навантаження і зменшити людський фактор у процесі. Використання систем штучного інтелекту для

визначення пріоритетності справ і розподілу їх між виконавцями дозволить значно підвищити ефективність роботи виконавчої служби. Крім того, автоматизація процесу накладення арештів на майно та взаємодії з іншими державними органами, такими як банки, митниці, податкові служби, дозволить значно прискорити процес стягнення заборгованості.

Важливим аспектом є також впровадження електронного документообігу. Цей процес дозволяє значно знизити кількість паперової роботи, скоротити час на підготовку та обробку документів, а також зменшити ймовірність помилок. Важливими кроками в цьому напрямку є впровадження електронних заяв і документів, що подаються через єдині онлайн-платформи. Це дозволяє громадянам і юридичним особам безпосередньо взаємодіяти з виконавчою службою без потреби в фізичній присутності. Застосування електронного підпису на таких платформах забезпечує юридичну силу поданих документів, що також підвищує ефективність процесу.

Водночас необхідно звернути увагу на потребу у інтеграції цифрових систем з іншими державними реєстрами. Це дозволить автоматично перевіряти інформацію про майно боржників, зокрема через реєстр прав на нерухоме майно, транспортні реєстри та інші бази даних. Інтеграція з цими реєстрами забезпечить оперативний доступ до необхідної інформації, що є критично важливим для процесу виконання рішень суду.

Особливо перспективним є впровадження системи штучного інтелекту, яка дозволить автоматично аналізувати великі масиви даних, прогнозувати можливі складнощі у виконанні рішень та оптимізувати роботу виконавців. Наприклад, штучний інтелект може допомогти визначати пріоритетність справ на основі аналізу їх складності та ймовірності успішного виконання. Це також дозволить зменшити людські помилки та підвищити точність виконання процесу.

Завдяки цифровим технологіям також стане можливим моніторинг процесу виконання рішень суду в реальному часі. Впровадження онлайн-платформ для

відслідковування виконавчих проваджень дозволить стягувачам і боржникам постійно бути в курсі стану справи, що забезпечить більшу прозорість і доступність системи. Важливою складовою є також можливість автоматичного інформування учасників провадження про зміни в процесі, наприклад, про накладення арешту на майно або кошти боржника через SMS або електронні повідомлення.

Запровадження електронних систем для подачі скарг щодо неефективного виконання рішень дозволить учасникам провадження оперативно реагувати на порушення і звертатися до органів, відповідальних за контроль за діяльністю виконавчої служби. Це не тільки зменшить час, необхідний для вирішення спірних питань, але й підвищить рівень довіри громадян до органів виконавчої влади.

Таким чином, цифровізація виконавчої служби в Україні має великий потенціал для поліпшення її ефективності та прозорості. Проте для успішного впровадження цих технологій необхідно здійснити низку кроків, зокрема розробити та впровадити нові нормативно-правові акти, удосконалити інфраструктуру, забезпечити навчання для працівників та провести належне фінансування цих ініціатив. Успіх цифровізації виконавчого провадження залежить від скоординованих зусиль уряду, судової системи та громадськості.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 3

Аналіз міжнародних моделей виконавчої служби показав, що у світі застосовуються три основні моделі: державна, приватна та змішана. Державна модель, поширена у Франції, Німеччині, Іспанії, забезпечує високий рівень контролю та стабільності, але є схильною до бюрократії. Приватна модель, застосовувана в Нідерландах, Скандинавських країнах, дозволяє прискорити процес виконання рішень, однак потребує ефективного державного контролю.

Змішана модель, яка діє у США, Канаді, Австралії, поєднує переваги обох підходів і є перспективною для впровадження в Україні.

Оцінка ефективності виконавчої служби в Україні показала, що існуюча система має значні недоліки, серед яких: низький рівень виконання судових рішень, велике навантаження на державних виконавців, високий рівень бюрократії, корупційні ризики та недостатня інтеграція сучасних технологій.

Таким чином, вдосконалення інституційного забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби в Україні має базуватися на найкращих міжнародних практиках із урахуванням особливостей національної правової системи та економічних реалій. Це дозволить підвищити ефективність виконання судових рішень, сприятиме зміцненню верховенства права та підвищенню довіри громадян до правової системи.

ВИСНОВКИ

Реформа виконавчої служби та впровадження нових технологій у її діяльність є критично важливим етапом розвитку правової системи України. Впровадження цифрових технологій, автоматизація процесів, інтеграція з іншими державними реєстрами та покращення законодавства є необхідними для забезпечення більш ефективного і прозорого виконання рішень суду, що, в свою чергу, підвищує довіру громадян до органів державної влади і зміцнює правовий порядок.

Основними завданнями цифровізації є скорочення часу виконання виконавчих проваджень, зменшення бюрократичних бар'єрів, підвищення ефективності роботи судових виконавців та зменшення впливу людського фактору на процеси виконання рішень. Автоматизація розподілу справ, накладення арештів на майно, та використання штучного інтелекту для прогнозування та оптимізації роботи виконавчої служби дозволить значно покращити результативність її діяльності. Крім того, автоматизація процесів та електронний документообіг дозволяють значно знизити рівень корупційних ризиків, оскільки зменшується людський фактор у процесах перевірки та обробки даних.

Використання цифрових платформ, які дозволяють стежити за виконавчими провадженнями в реальному часі, стане важливим кроком до збільшення прозорості та доступності системи для громадян. Це дозволяє учасникам провадження (як боржникам, так і стягувачам) отримувати актуальну інформацію про стан виконання рішення без необхідності особисто звертатися до органів виконавчої служби. Також важливою складовою є можливість автоматичного інформування учасників процесу через SMS або електронні повідомлення, що додає зручності та оперативності процесу.

Незважаючи на очевидні переваги цифровізації, впровадження таких інновацій вимагає комплексного підходу. Окрім технічних рішень, необхідно

розробити відповідні нормативно-правові акти, що регулюють процес цифровізації виконавчої служби, та забезпечити ефективне навчання працівників служби для роботи з новими технологіями. Важливим є також розширення можливостей взаємодії між державними органами через цифрові платформи, що дозволить автоматично отримувати актуальну інформацію з різних реєстрів і баз даних.

Однак цифровізація виконавчої служби є не лише питанням впровадження нових технологій, але й питанням соціального, правового та організаційного характеру. Технології, що мають на меті полегшити роботу органів виконавчої служби, повинні бути інтегровані в систему так, щоб зберігалася юридична сила всіх документів і дій у електронному вигляді. Цей процес потребує серйозних інвестицій, як фінансових, так і людських, а також часу для адаптації всіх учасників до нових умов роботи.

Таким чином, цифровізація виконавчого провадження в Україні відкриває великі перспективи для покращення роботи виконавчої служби, однак для її успішного впровадження необхідно здійснити низку кроків на рівні законодавства, організації, інфраструктури та освіти. Важливо також забезпечити взаємодію між різними державними органами, що дозволить забезпечити максимальну ефективність цифрових технологій у сфері виконання рішень суду.

Тільки при комплексному підході і активному залученні всіх зацікавлених сторін можна досягти істотного прогресу в цій сфері, що позитивно позначиться на правовому становищі громадян та розвитку правової держави в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР // ВВР України. – 1997. – № 24. – Ст. 170
2. Щерба А. В. Правове регулювання адміністративних процедур органів місцевого самоврядування / Щерба А. В. // Актуальні проблеми державного управління. – 2009. – № 1(35)
3. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV // ВВР України. – 1999. – № 20–21.
4. Надьон О. В. Адміністративно-правове забезпечення фінансової безпеки банків: поняття та необхідні ознаки. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2016. Серія ПРАВО. Випуск 39. Том 2. с. 17.
5. Костюченко О. Є. Визначення поняття «правове забезпечення». Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України. 2015. № 1 (68). С. 14.
6. Волинка К. Г. Механізм забезпечення прав і свобод особи: питання теорії і практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук / К. Г. Волинка. К., 2020. С. 5.
7. Андрійко О. (2015). "Адміністративне право України: Загальна частина". Київ: Юрінком Інтер. – С. 113-119.
8. Авер'янов В. (2017). "Актуальні питання адміністративного права". Харків: Право. – С. 45-58.
9. Бандурка О. (2016). "Публічна служба в Україні: теорія та практика". Київ: Юридична книга. – С. 92-100.
10. Додін Є. (2015). "Правові засади реформи публічного управління". Львів: Видавництво ЛНУ. – С. 56-63
11. Калюжний Р. (2019). "Система адміністративного права в Україні: сучасний стан і проблеми". Київ: Академія. – С. 101-110.

12. Колпаков В. (2016). "Адміністративне право України: особливості правового регулювання". Київ: АТ "Юридичний центр". – С. 75-85
13. Кузьменко О. (2018). "Перспективи публічної служби в умовах європейської інтеграції". Київ: Видавничий дім "Грамота". – С. 143-150.
14. Макушев П. (2017). "Правова регламентація державної служби: виклики та перспективи". Харків: Основа. – С. 62-71.
15. Петришин О. (2015). "Європейська модель державного управління: досвід для України". Львів: Видавництво Львівського університету. – С. 104-112.
16. Селезньов В. (2014). "Публічна служба в умовах євроінтеграції". Київ: Центр юридичних досліджень. – С. 93-102.
17. Селіванов А. (2016). "Публічна адміністрація в Україні: теорія та практика". Одеса: Видавничий дім "Одеський університет". – С. 101-108.
18. Стефанюк В. (2019). "Правова реформа адміністративного управління в Україні". Київ: Юридична книга. – С. 122-129.
19. Стрельченко О. (2018). "Правова основа державної служби в Україні". Київ: Юридична наука. – С. 55-62.
20. Шемшученко Ю. (2017). "Роль права у розвитку публічної адміністрації". Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. – С. 80-89.
21. Щербак С. (2015). "Основи державної служби: правове регулювання та адміністративна відповідальність". Харків: Одіссей. – С. 70-75.
22. Дубенко С. (2019). "Сучасні проблеми управлінської реформи в Україні". Київ: Право. – С. 45-58
23. Козаков В. (2016). "Модернізація публічного управління в Україні: правові аспекти". Харків: Видавництво ХНУ. – С. 115-124.
24. Мельниченко В. (2017). "Правові засади реформування публічної адміністрації в Україні". Київ: Академперіодика. – С. 63-70.
25. Ребкало В. (2015). "Адміністративне право України: новітні тенденції". Львів: Видавництво Львівського університету. – С. 101-109.

26. Шаповал В. (2018). "Адміністративне управління та право: основи та проблеми". Одеса: Юридичний факультет Одеського університету. – С. 134-140.
27. Тиндик Н. П. Адміністративно-правове забезпечення правоохоронними органами імміграційного процесу в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07. Ірпінь, 2014. С. 7.
28. Запорожець М. П. Адміністративно-правове забезпечення діяльності місцевих загальних судів України: дис. ... наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2004. С. 8.
29. Васильєв А. (2014). "Правове регулювання публічної адміністрації: міжнародний досвід". Одеса: Одеський національний університет. – С. 72-85.
30. Голосніченко І. (2018). "Державна служба та публічне управління: теоретичні основи". Київ: Видавничий дім "КОНТРАКТ". – С. 124-135.
31. Гришко Є. (2017). "Основи публічного адміністрування в Україні". Харків: Видавничий центр "Фоліо". – С. 88-97.
32. Стрельченко О.Г. Публічне адміністрування у сфері обігу лікарських засобів. дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.07. Державний університет внутрішніх справ. Дніпро, 2019. С. 196.
33. Стрельченко О.Г. Доктринальна характеристика забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». № 61. 2020 р. С. 40-44.
34. Ієрусалімова І. О. Механізм адміністративно-правового забезпечення прав і свобод людини та громадянина: дис. ... наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2016. С. 83.
35. Корж-Ікаєва Т. Г. Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод неповнолітніх: дис.... кандидата юрид. наук : 12.00.07. К., 2018. С. 45.
36. Особливості стратегічного планування та цільового програмування в оборонній сфері України. Право і Безпека. 2017. № 2. С. 54.

37. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління. К. : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2015. С.168–169.
38. Авер'янов В. Б. Реформування українського адміністративного права: ґрунтовний привід для теоретичної дискусії. Право України. 2013. № 5. С. 117.
39. Стрельченко О. Г. Регулювання сфери обігу лікарських засобів: адміністративно-правове дослідження: монографія. Київ : Видавничий центр «Кафедра», 2019. С. 196.
40. Авер'янов В. Б. Виконавча влада в Україні та її правове регулювання / Авер'янов В. Б. // Вісник до 10-річчя Академії правових наук України. – 2003. – № 2–3. – С. 239–253.